

MANAGEMENTS ROLL I CSI LAS VEGAS

Av: Maria Wiberg

Vid närmare eftertanke återfinns management i dess breda definition vart än vi än vänder vår uppmärksamhet. Reflektioner kring management i relation till händelser, filmer och företeelser sker troligtvis ständigt utan att ord sätts på företeelsen. Syftet med denna text är att analysera managementbegreppets innebörd i TV serien CSI Las Vegas samt vad det krävs för kunskap hos tittaren för att förstå dess implikationer.

CSI (Crime scene investigation) Las Vegas är regisserad av Anthony E. Zuiker och handlar om en grupp kriminaltekniker som arbetar på USA:s näst högst belagda kriminallaboratorium. I en tuff miljö löser teamet kriminalfall, vilka involverat allt ifrån seriemord till sexualbrott, och som är baserade på verkliga lagöverträdelser. Den kompetenta kriminologen, Gil Grissom, leder teamet av utredare, som består av Cathrine Willows, Warrick Brown, Nick Stokes och Sara Sidle.

Det amerikanska rättsväsendet karakteriseras av en tydlig hierarki och detta är påtagligt i CSI. Kriminallaboratoriet i Las Vegas utgör endast en del av en förgrening i den omfattande rättssäkerhetsapparaten och detta gör att avdelningen ständigt är beroende av beslut från högre instanser, exempelvis från åklagare och domare. Situationen inom den egna avdelningen är en helt annan och detta kan tydliggöras med utgångspunkt i Henry Mintzbergs sätt att betrakta strukturen och styrningen av företag, vilket presenterades i *The Structuring of Organizations*. Av de sex fundamentala strukturer som Mintzberg beskriver att en organisation består av är den *operativa kärnan* och *ideologier* det dominanta i den organisation som beskrivs av CSI. Den operativa kärnan utgörs av de individer som producerar produkter och tillhandahåller tjänster medan dess ideologier innefattar de ideologier och övertygelser som utmärker organisationen¹. Enligt Mintzbergs teori kan organisationen även definieras som en professionell organisation med inslag av ad-hokrati. Innebörden av detta är att den kunskap som innehas och utgör grunden för de tjänster som individerna i den operativa kärnan erbjuder har standardiserats tack vare studier och teknisk träning². Inslaget av ad-hokrati kan motiveras med att arbetet i CSI sker i komplexa miljöer där experter från olika områden måste förenas för att lösa ett specifikt brott. Exempelvis kan Cathrines analytiska förmåga kombineras med kunskapen hos en DNA-tekniker. Ad-hokrati innebär också varje individ har mycket inflytande över sitt arbete, att organisationen är decentraliserad och att den är oberoende av standardisering vid koordinering av arbetet. Istället tar sig gruppen an ett uppdrag då ett brott sker. Den stora kunskap som krävs för att hantera utredningsmetoder och den tekniska utrustningen som behövs för att lösa ett fall har alltså standardiserats samtidigt som åtagandet och utförandet av uppgifter sker ad-hoc.

Syftet som styr hur management utformas på kriminalavdelningen i Las Vegas är att på ett så effektivt vis som möjligt styra de anställda mot att ta reda på vem som gjort sig skyldig till brott. För att möjliggöra detta krävs en ledare. Den enda formella ledaren inom avdelningen är Grissom och hans sätt att leda är mycket viktigt för utformningen av de anställdas förhållningssätt till arbetet. Kriminalteknikerna utgör subjekten som

¹ Mintzberg, H. (1989), *Mintzberg on Management- Inside our strange world of Organizations*. New York: The Free Press, s. 98–99.

² Lemieux, V. (2004), *Applying Mintzberg's Theories on Organizational Configuration to Archival Appraisal*, s. 52

styrts mot organisationens mål och det är även deras vetande som bildar organisationens kärnkompetens. Grissoms uppgift som ledare är således att maximera avkastningen av kärnkompetensen. Enligt *the Collaborative Mind*-set som beskrivs i *The Five Minds of a Manager* ingår det i en ledares uppgifter att etablera strukturer, villkor och attityder genom vilka uppgifter genomförs³. Detta perspektiv är extremt viktigt i organisationen som beskrivs i CSI eftersom det utförda arbetet bygger på att de anställda måste ha en professionell inställning till situationer där det mörkaste av det mänskliga framträder. Ur denna synpunkt har Grissom en stor inverkan på subjekten då han representerar attribut såsom rättvisa och moral. Jag nämnde tidigare att ideologier, som en av Mintzbergs sex fundamentala strukturer i en organisation, är av stor vikt i det management som idkas i CSI. Detta beror helt enkelt på behovet av en tydlig ideologisk grund i en organisation som dagligen arbetar med motsatsen till moral. Att Grissom representerar dessa egenskaper är dessutom viktigt för att spegla det antagande som görs av tittaren, vilken förväntar sig att polisväsendet ska representera och därmed idka management som syftar till att skapa en skiljelinje mellan rätt och fel och att alla människor ska betraktas som likar i rättsliga processer, oberoende av maktposition och status. Följande citat ur serien exemplifierar att CSI representerar det sistnämnda.

[Warrick]" You don't recognize that guy, do you?

He's a moviestar, Tom Haveland."

[Grissom]"Clarc Gable was a moviestar"⁵

Organisationens utformning tillsammans med det faktum att subjekten har hög motivation och hängivelse till sitt arbete gör att ett ledarskap som bygger på tillit och frihet under ansvar efterfrågas. Detta är Grissom bra på att leverera genom att låta samtliga ha en åsikt, föra resonemang med sina anställda samt ge dem chansen att tänka själva. Detta kan liknas vid hur Gary Hamel diskuterar kring hur framtidens management kommer att behöva utformas för att möta de nya krav som ställs av omgivningen. Hamel pratar om att människor som känner sig hängivna till sitt arbete är de som kan skapa de bästa idéerna, något som krävs i arbetet som kriminaltekniker.

Eftersom det dagliga arbetet för utredarna i CSI går ut på att ta reda på sanningar påverkas management i serien mycket av tankegångar kring vad som är en sanning. Kriminalteknikerna kan anses använda sig av den hypotetiskt deduktiva metoden. Det innebär att de ställer upp hypoteser vars överensstämmelse med verkligheten sedan undersöks för att forma en eventuell sanning. På detta vis används både empiri och logik.⁴

Rent praktiskt innebär det att bevismaterial samlas in från brottsplatsen, ledtrådar undersöks och slutligen genomförs förhör med misstänkta gärningsmän. Att genomföra förhör är en metod som kan tillskrivas hermeneutiken, det vill säga att använda sig av tolkningar baserade på upplevelser för att inhämta information. För att kriminalteknikernas tillvägagångssätt ska vara trovärdigt krävs en övertygelse hos tittaren att ett sådant arbetssätt leder till en sanning. Oavsett vad vi människor resonerar kring är vårt sätt att föra ett resonemang ungefär likadant i alla situationer. Torsten Thurén beskriver att "*Varje nämndeman som har att avgöra om en person är skyldig eller inte skyldig till ett brott använder i princip samma sätt att tänka som en historiker. Både försöker rekonstruera ett händelseförlopp i det förflutna*" Att det fungerar på det här sättet är kanske så självklart att ingen faktiskt reflekterar över det, liksom att ingen reflekterar över varför de sanningar som CSI:s utredare, genom utförlig bevisning grundat på empiri, kommer fram till skulle kunna förkastas. Även om det kan verka självklart är detta det viktigaste antagandet som skaparen av serien gör angående tittarnas förkunskaper. Det är empirin och bevisen som kriminalteknikerna arbetar fram

³ Gosling, J., Mintzberg, H. (2003) "The Five Minds of a Manager", *Harvard Business Review*, nr. 11, s. 60.

⁴ Thurén, T. (1996), *Vetenskap för nybörjare*, Malmö: Team Offset. s. 25.

⁵ CSI (2003), *The Accused is Entitled*, säsong 3, avsnitt 2, 2002-10-03.

som i slutändan bevisar en sanning och därmed huruvida en person är skyldig eller ej. En överhängande del av alla tittare skulle troligtvis vara överens om att förhör med människor egentligen inte bevisar någonting eftersom de bygger på människors uppfattning av händelseförlopp, vilka löper risk att sakna objektivitet.

Sammanfattningsvis kan sägas att den roll management har i CSI kan betraktas i olika nivåer. Beroende på vilken nivå som studeras ter sig användningen av management olika. Studeras hela kedjan i det Amerikanska rättsväsendet blir den organisatoriska strukturen och indelning av befogenheter som management bidrar med av stor vikt. Dras istället en systemgräns vid kriminallabbets slut blir managementutförandet av mer subtil karaktär då det dels används för att på en organisatorisk struktur men viktigast av allt för att skapa ett ramverk för de ideologier som existerar inom organisationen.